

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/48/2025
Identifikačné číslo spisu:	6125335950
Dátum vydania rozhodnutia:	27.01.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6125335950.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD., a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčikovej a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v spore žalobcu Medicop s.r.o., Novomeského 46, Pezinok, IČO: 54 231 850, zastúpeného JUDr. Matejom Vidom, advokátom, Paprad'ová 3, Bratislava, proti žalovanému Kristína Kubová, BOMAX - STAV, Dukelská 1388/47, Modra, IČO: 48 337 595, o zaplatenie 1 000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 48Cn/2/2025, o nesúhlase Okresného súdu Pezinok s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Senát 5O Najvyššieho súdu Slovenskej republiky postupuje vec na konanie a rozhodnutie veľkému senátu obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 24. novembra 2025 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Pezinok z dôvodu, že zo strany žalobcu bol podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie sporu podľa zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o UK“). Okresný súd Pezinok s postúpením sporu nesúhlasil a namietol, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že z obsahu žaloby, jej príloh a ďalších podaní vyplýva, že ide o spor obchodnoprávnej povahy. Predkladajúci súd poukázal na to, že žalobca (obchodná spoločnosť) so žalovanou (živnostník) uzavreli zmluvu o dielo - rekonštrukcia priestorov (ordinácie) žalobcu. Predkladajúci súd mal za to, že ide o spor obchodnoprávnej povahy, na prejednanie ktorého je kauzálny príslušný obchodný súd podľa § 22 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) - Mestský súd Bratislava III. Okresný súd Pezinok predložil súdny spis priamo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky, hoci formálne súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Pezinok a Okresnému súdu Banská Bystrica v prípadoch rozhodovania o príslušnosti predpokladaného v § 43 ods. 2 CSP, po preskúmaní okolností postupu veci medzi súdmi nižších inštancií, dospel k záveru, že

takýto postup Okresného súdu Pezinok, ktorým predložil spis na rozhodnutie o príslušnosti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky podľa § 43 ods. 2 CSP, nie je správny.

3. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

4. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

5. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

6. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

7. Upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023].

8. Trojčlenný senát najvyššieho súdu má povinnosť postúpiť vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu príslušného kolégia najvyššieho súdu postupom podľa § 48 ods. 1 CSP nielen v situácii, ak sa chce odkloniť od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu, ale aj v situácii, kedy pri rozhodovaní o určitej otázke existuje rozdielna rozhodovacia prax najvyššieho súdu. Úlohou veľkého senátu najvyššieho súdu je - nielen rozhodovať v prípade odklonu od skoršej (ustálenej) rozhodovacej praxe najvyššieho súdu - ale predovšetkým zjednocovanie judikatúry samotného najvyššieho súdu (Uznesenie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia NS SR z 25. februára 2021, sp. zn. 1 VOdbd/1/2020).

9. Doposiaľ konštantne rozhodovali senáty obchodnoprávneho aj občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu vo veciach týkajúcich sa priameho postúpenia veci najvyššiemu súdu postupom podľa § 43 ods. 2 CSP tak, že uznesením priamo rozhodli, ktorý súd je príslušný vec (spor) prejednať a rozhodnúť, aplikujúc extenzívny výklad § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní, považujúc ho za postup zodpovedajúci postupu podľa § 43 CSP. Vo vzťahu k spôsobu rozhodovania najvyššieho súdu je potrebné uviesť, že tento v snahe reparaovať takýto postup súdov nižšej inštancie a pritom zachovať istú procesnú ekonómiu, vychádzal z právneho názoru, formulovaného napr. v uznesení sp. zn. 9Ndc/55/2023 zo 7. decembra 2023, podľa ktorého vzhľadom na skutočnosť, že k postúpeniu sporu (veci) môže dôjsť nielen za splnenia podmienok uvedených v § 43 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ale aj pri splnení podmienok uvedených v § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, je potrebné pojem „postúpenie sporu“ použitý v texte § 43 ods. 2 Civilného sporového poriadku vykladať extenzívne, t. j. tak, že pod postúpením sporu je treba rozumieť nielen postúpenie sporu ako výsledok postupu súdu podľa § 43 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ale aj ako výsledok postupu súdu podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní.

10. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) vo svojich rozhodnutiach v ostatnej dobe už notoricky konštatuje nasledovné (aktuálne napr. I. ÚS 710/2025-17 zo dňa 9. januára 2026 vo veci sp. zn. 2Ndob/1/2025 zo dňa 29. júla 2025): „Len nad rámec uvedeného (s ohľadom na viazanosť

ústavného súdu rozsahom a dôvodmi ústavnej sťažnosti) možno uviesť, že postup Okresného súdu Prešov podľa § 43 CSP nebol dôsledný. V zmysle § 43 ods. 1 CSP ak bol Okresný súd Prešov toho názoru, že nie je kauzálny príslušný, mal vec postúpiť príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomiť o tom žalobcu. Postup Okresného súdu Banská Bystrica podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínanom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínanom konaní“) nie je postupom podľa § 43 CSP, preto Okresný súd Prešov nie je súd, ktorému bola vec postúpená nepríslušným súdom podľa § 43 ods. 1 CSP. Okresný súd Banská Bystrica vec nepostupuje iným súdom z dôvodu, že nie je príslušný (§ 43 CSP), ale z dôvodu, že si plní zákonnú povinnosť (§ 14 ods. 3 zákona o upomínanom konaní). Keďže funkčne nadriadeným súdom Okresného súdu Prešov v obchodných veciach je Krajský súd v Košiciach a funkčne nadriadeným súdom Okresného súdu Vranov nad Topľou v občianskych veciach je Krajský súd v Prešove, ich spoločne nadriadeným súdom je Najvyšší súd Slovenskej republiky, a preto bolo o námietke nepríslušnosti rozhodnuté správnym súdom. Postup Okresného súdu Prešov však neumožnil Okresnému súdu Vranov nad Topľou vo veci hneď začať konať, eventuálne postúpiť vec najvyššiemu súdu po jeho prípadnom nesúhlase s postúpením. Keďže sťažovateľka tieto skutočnosti nenamietala a vo výsledku by to nemalo vplyv na príslušnosť Okresného súdu Vranov nad Topľou v prejednávanej veci, ústavný súd sa k uvedenému vyjadruje len na okraj. Je však potrebné, aby súdy postup podľa § 43 CSP rešpektovali a vnímali kontext § 14 ods. 3 zákona o upomínanom konaní (m. m. III. ÚS 599/2025, IV. ÚS 613/2025).“

11. Keďže pri rozhodovaní o kauzálnej príslušnosti súdov, zohľadňujúcim obchodnoprávny resp. občianskoprávny charakter sporu, skutočne dochádza k nejednotnosti postupu súdov nižšej inštancie, túto nejednotnosť z hľadiska ústavným súdom vytýkaného postupu nemožno v súvislosti s posúdením takého postupu najvyšším súdom odstrániť inak ako postúpením veci veľkému senátu. Predkladajúci senát 5O v snahe zaviesť jednotný postup pri riešení tejto otázky zohľadnením záverov formulovaných ústavným súdom, dospel k tomu, že nepovažuje záver o možnom extenzívnom výklade § 43 ods. 2 Civilného sporového poriadku formulovanom v uznesení sp. zn. 9Ndc/55/2023 zo 7. decembra 2023, za správny a od neho sa odkláňa s tým, že postup Okresného súdu Banská Bystrica podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínanom konaní nepovažuje za postup podľa § 43 CSP. Okresný súd Pezinok tak nie je súd, ktorému bola vec postúpená nepríslušným súdom podľa § 43 ods. 1 CSP, keďže Okresný súd Banská Bystrica vec nepostupuje iným súdom z dôvodu, že nie je príslušný (§ 43 CSP), ale z dôvodu, že si plní zákonnú povinnosť (§ 14 ods. 3 zákona o upomínanom konaní, resp. § 10 ods. 3 cit. zákona). Keďže funkčne nadriadeným súdom Okresného súdu Pezinok v obchodných veciach je Krajský súd v Bratislave a funkčne nadriadeným súdom Mestského súdu Bratislava III v obchodných veciach je rovnako Krajský súd v Bratislave, možno konštatovať, že Okresný súd Pezinok neumožnil Mestskému súdu Bratislava III vo veci začať konať, eventuálne postúpiť vec spoločne nadriadenému Krajskému súdu v Bratislave pri jeho prípadnom nesúhlase s postúpením, v zmysle § 43 ods. 2 CSP.

12. Vzhľadom k tomu, že trojčlenný senát najvyššieho súdu 5O dospel pri predbežnom prejednaní veci pri posúdení otázky výkladu § 43 CSP pri postupovaní vecí (sporov) z upomínaného súdu k odlišnému právnomu záveru, než vyslovil najvyšší súd v uznesení sp. zn. 9Ndc/55/2023 zo 7. decembra 2023, a to formulovaním vyššie uvedeného záveru, nemôže o veci sám meritórne rozhodnúť, keďže rozhodnutie v tomto prípade patrí do výlučnej právomoci veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu. Tu len na podporu možnosti veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu konať a rozhodovať aj vo veciach týkajúcich sa nachádzania kauzálnej príslušnosti súdov poukazuje konajúci senát na uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/2/2024 z 12. novembra 2024.

13. Senát 5O dospel k záveru, že Okresný súd Banská Bystrica konajúc podľa zákona o upomínanom konaní vec nepostupuje iným súdom z dôvodu, že nie je príslušný (§ 43 CSP), ale z dôvodu, že si plní zákonnú povinnosť (§ 14 ods. 3, resp. § 10 ods. 3 zákona o upomínanom konaní), a najvyšší súd tak nie je súdom príslušným rozhodovať podľa § 43 ods. 2 CSP vo veciach, kedy takéto postúpenie považuje súd, ktorému Okresný súd Banská Bystrica vec postúpil, za nesprávne.

14. V prípade, že sa veľký senát stotožní s názorom senátu 5O, dôsledkom bude zjednotenie

rozhodovacej praxe a v prípade, že okresné/mestské sudy budú veci naďalej predkladať takýmto nesprávnym postupom najvyššiemu súdu, konajúci senát s poukazom na rozhodnutie veľkého senátu bude môcť vo veciach postupovať len jednoduchým vrátením veci predkladajúcemu súdu bez rozhodnutia ako vec predčasne predloženú najvyššiemu súdu.

15. Nakoľko v rozhodovanej veci boli naplnené zákonné podmienky pre postup podľa ustanovenia § 48 ods. 1 CSP, vo veci rozhodujúci trojčlenný senát obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu 50 uznesením rozhodol o postúpení veci na jej prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu s návrhom prijatia takéhoto záveru, už nasledujúc závery konštantne prezentované ústavným súdom:

I. Postup Okresného súdu Banská Bystrica podľa § 14 ods. 3 (obdobne § 10 ods. 3) zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov nie je postúpením sporu podľa § 43 ods. 1 Civilného sporového poriadku príslušnému súdu.

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky predložený spis Okresného súdu Pezinok sp. zn. 48Cn/2/2025 vracia tomuto súdu bez rozhodnutia o príslušnosti podľa § 43 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

16. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.